

Lecția 20: O rochie nouă

După un weekend reușit la mare, prietenii își iau rămas bun de la bunicii lui Petru. O să-și amintească cu drag de bunicii săi. Înapoi la București, Marieke o roagă pe Liliana să vină cu ea la cumpărături. Vrea să cumpere niște haine noi.

- Liliana: Bineînțeles că vin cu tine. Ce vrei să cumperi?
- Marieke: Am venit din Olanda cu prea puține lucruri. Deci aș vrea să mă duc să cumpăr câteva tricouri sau o bluză de bumbac fără mâneci și poate și o rochie de vară.
- Liliana: Atunci, mergem undeva în centru, găsim acolo magazine pentru toate gusturile. În afară de rochie și tricouri mai ai altceva de cumpărat?
- Marieke: Eventual mă gândesc să iau și o pereche de pantofi sau de sandale noi, pentru că sandalele mele s-au rupt la Mamaia. Îmi trebuie și niște ciorapi de altfel.
- Liliana: Bine. Și asta vom găsi în centru, sunt atâtea magazine acolo. Eu pentru mine aș lua niște pantaloni noi.
- Marieke: Ce fel de pantaloni? Niște blugi?
- Liliana: Nu, mă gândeam la pantaloni mai subțiri, de purtat vara.
- Marieke: Bine. Deci unde mergem întâi?
- Liliana: Este cel mai bine de mers întâi pe Bulevardul Magheru. Acolo sunt magazine de diferite feluri, mai scumpe și mai ieftine și cu îmbrăcăminte atât pentru tineri, cât și pentru oameni mai în vârstă.
- Marieke: Nu există și un centru mare de cumpărături, tip magazin universal?
- Liliana: Ba da, există. Avem București Mall. Dar este cam departe de mers până acolo. Dacă nu găsim nimic în centru, putem merge și la Mall.
- Marieke: De acord. Dacă avem timp, aș vrea să iau o cămașă nouă pentru Henk, ca să-i fac o surpriză. Cămașa sa de vară este cam uzată.

În magazin. Marieke și-a pus o rochie de vară roz.

- Marieke: Mi-e greu să aleg. Ce zici de rochia aceasta?
- Liliana: E frumoasă, îți stă bine. Dar nu știi dacă este practică, probabil se vede pe ea fiecare pată. Și nu știi dacă nu e greu de spălat.
- Marieke: Da, la asta nu m-am gândit. Atunci mă mai uit puțin.
- Liliana: Nu-ți place fusta aceasta albastră cu flori? S-ar putea combina foarte bine cu tricourile acelea albe.
- Marieke: Da, o voi încerca imediat. Ce zici?
- Liliana: Da, îți vine foarte bine. Eu zic s-o iei pe asta, dacă nu costă prea mult.
- Marieke: Nu, prețul este rezonabil. Și tricourile le iau amândouă. Casa unde e?
- Liliana: Acolo în spate.
- Marieke: Bine. Plătim și mergem să căutăm pantofi.
- Liliana: De acord. Dar după aceea mergem la o cofetărie pentru o cafea și o prăjitură.
- Marieke: Dar atunci te invit eu pe tine.

Vocabular

ruga	vragen, verzoeken	îmbrăcămintे (v)	kleding
bineînțeleș	vanzelfsprekend	atât ... cât	zowel ... als
cu tine	met jou	în vârstă	oud
tricou (-uri)	T-shirt	tip (n, -uri)	type
bluză (v, -e)	bloes	magazin universal	warenhuis
bumbac	katoen	ba da	jawel
măneacă (v, -i)	mouw	reuși (-esc)	slagen
rochie (v, -i)	jurk	cămașă (v, -i)	overhemd
gust (n, -uri)	smaak	surpriză (v, -e)	verrassing
în afară de	behalve	uza (-ez)	verslijten
eventual	eventueel	a-și pune	aantrekken
pereche (v, -i)	paar	alege	kiezen
pantof (m, -i)	schoen	îți stă bine	het staat je goed
sandală (v, -e)	sandaal	practic	praktisch
se rupe	breken, kapotgaan	pată (v, pete)	vlek
ciorap (m, -i)	kous	spăla	wassen
de altfel	trouwens	fustă (v, -e)	rok
atât	zoveel	combina	combineren
pantaloni	broek	încerca	proberen
ce fel de	wat voor soort	îți vine bine	het past je goed
blugi	jeans, spijkerbroek	rezonabil	redelijk
subțire	dun	în spate	achterin
diferit	verschillend	cofetărie (v, -i)	tearoom, café
fel (n, -uri)	soort		met gebakjes

Grammatica en zo

De werkwoorden a hotărî en a urî

Deze twee werkwoorden horen bij een mini-werkwoordgroep die als volgt wordt vervoegd in de tegenwoordige tijd

	a hotărî (besluiten)	a urî (haten)
eu	hotărăsc	urăsc
tu	hotărăști	urăști
el / ea	hotărăște	urăște
noi	hotărâm	urâm
voi / dvs.	hotărâți	urâți
ei / ele	hotărăsc	urăsc

De 3^e persoon conjunctiv is **să hotărască, să urască**.

De imperfect is regelmatig, dus:

hotărăm, hotărâi, hotăra, hotărăm, hotărați, hotărau
uram, urai, ura, uram, urați, urau

Het voltooid deelwoord is **hotărât, urât**, het gerunziu is **hotărând, urând**.

Vaak wordt **a hotărî** ook wederkerend gebruikt (**a se hotărî**) met dezelfde betekenis: beslissen, besluiten.

Supinul (het supinum)

In de tekst zagen we

mai ai altceva **de cumpărat**?

moet / wil je nog iets anders kopen ?
(lett.: heb je nog iets anders **te kopen**?)

De vorm **de cumpărat** wordt het **supinum** genoemd. De vorm is eenvoudig, het supinum bestaat uit **de** + voltooid deelwoord, dus:

de cântat
de fugit
de primit
de făcut
de tăcut

Het supinum wordt gebruikt:

- na zelfstandige naamwoorden. Vaak is het equivalent in het Nederlands een samengesteld woord, zoals in

mașină **de spălat**

wasmachine (de machine om te wassen)

aparat **de fotografiat**

fototoestel (toestel om te fotograferen)

- na bijvoeglijke naamwoorden of bijwoorden. De vertaling ervan in het Nederlands is meestal te+onbepaalde wijs, zoals in

este ușor **de făcut**

het is makkelijk te doen

este mai bine **de luat** trenul

het is beter de trein te nemen

- na een vorm van **a avea / a fi + ceva / altceva / nimic**. Ook hier is de vertaling te+onbepaalde wijs.

ai ceva **de făcut** pentru mine?

heb je iets voor me te doen?

n-am nimic **de făcut**

ik heb niets te doen

la muzeu sunt multe **de văzut**

in het museum is veel te zien

Cât, atât

De woorden **cât, atât** (hoeveel, zoveel) kunnen zelfstandig en bijvoeglijk worden gebruikt. Het zelfstandig gebruik komt in het Nederlands overeen met het vraagwoord **cât** en het bijwoord **atât**. Als deze woorden bijvoeglijk gebruikt worden, moeten ze worden aangepast aan het zelfstandig naamwoord waar ze bij horen.

Zelfstandig gebruik:

cât costă această fustă?

hoeveel kost deze rok?

costă **atâta**

hij kost zoveel

Bij het zelfstandig gebruik kunnen **atât** en **atâta** door elkaar worden gebruikt.

Bijvoeglijk gebruik:

	enkelvoud				meervoud			
	mannelijk		vrouwelijk		mannelijk		vrouwelijk	
N/A	cât	atât(a)	câtă	atâta	câți	atâți(a)	câte	atâtea
G/D	-	-	-	-	câtor	câtor	atâtor	atâtor

Voorbeelden:

câtă apă ai băut? hoeveel water heb je gedronken?
câți prieteni ai? hoeveel vrienden heb je?
câte cărți ai citit? hoeveel boeken heb je gelezen?

atâta apă ai băut? heb je zoveel water gedronken?
atâți(a) prieteni ai? heb je zoveel vrienden?
atâtea cărți ai citit? heb je zoveel boeken gelezen?
atâtor prieteni am telefonat naar zoveel vrienden heb ik gebeld

Atât kan worden gebruikt in combinatie met het onveranderlijke **încât**. Het wordt dan vertaald als ‘zoveel ... dat’. **Atât** kan ook in combinatie met **de** voor een bijvoeglijk naamwoord worden geplaatst en betekent dan ‘zo’.

am **atâtea** cărți **încât** nu le pot citi ik heb zoveel boeken dat ik ze niet kan lezen
este **atât de** frumos het is zo mooi

Același

Același betekent ‘hetzelfde’. Het is een bijvoeglijke vorm, die qua geslacht en getal wordt aangepast aan het zelfstandig naamwoord waar hij bij hoort. De vormen zijn:

	enkelvoud		meervoud	
	mannelijk	vrouwelijk	mannelijk	vrouwelijk
N/A	același	aceeași	aceiași	aceleași
G/D	aceluiiași	aceleiași	acelorași	acelorași

De vormen van **același** zijn, zoals blijkt, de vormen van **acela** waar **și** achter is geplaatst.

am cumpărat o carte a **aceluiiași** autor we hebben een boek van dezelfde auteur gekocht
Maria spune mereu **același lucru** Maria zegt steeds hetzelfde

NB. Uit dit laatste voorbeeld blijkt dat, als je vanuit het Nederlands ‘hetzelfde’ wilt vertalen in het Roemeens, je **același lucru** gebruikt, letterlijk dus ‘hetzelfde ding’, ‘dezelfde zaak’; je kunt dan niet alleen maar **același** zeggen.

‘Dezelfde / hetzelfde ... als’ wordt vertaald door een vorm van **același** gevolgd door **ca**, zoals blijkt uit de volgende voorbeelden:

Liliana are **aceeași** fustă ca Marieke Liliana heeft dezelfde rok als Marieke
învățăm **aceleași** lecții ca Ion We leren dezelfde lessen als Ion

Cineva, ceva, undeva, cândva, cumva, câtva

De vraagwoorden **cine, ce, unde, când, cum, cât** kunnen gecombineerd worden met het achtervoegsel **-va** en betekenen dan: iemand, iets, ergens, ooit, op een of andere manier, enkele. Je zou kunnen zeggen dat **-va** aan de betekenis van het vraagwoord de nuance toevoegt: ik weet niet precies (ik weet niet precies wie ⇒ iemand, etc). **Câtva** komt vooral in het meervoud voor. **Cineva** kent een accusatief **pe cineva** en een genitief / datiefvorm **cuiva**.

ai văzut **pe cineva**?

am cumpărat **ceva**

l-am cunoscut **cândva**

o cunoști **cumva** pe Dana?

a plecat pentru **câtva** timp

avem **câtiva** prieteni

heb je iemand gezien?

ik heb iets gekocht

we hebben hem ooit gekend

ken je Dana toevallig?

hij is voor korte tijd vertrokken

we hebben enkele vrienden

Cineva heeft de genitief- / datiefvorm: **cuiva**. Als lijdend voorwerp wordt het voorafgegaan door **pe**.

Câtva (enig, enkel, een kleine hoeveelheid) wordt bijvoeglijk of zelfstandig gebruikt en wordt zoals uit bovenstaande voorbeelden blijkt aangepast aan het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort. Het kent in het meervoud ook een vorm voor genitief-datief.

enkelvoud mannelijk / vrouwelijk

câtva / câtăva

meervoud mannelijk / vrouwelijk

câtiva / căteva

meervoud genitief / datief

cătorva

Volkskunst in Roemenië

Er bestaat nog heel veel volkskunst in Roemenië. In het Muzeul Satului in Boekarest, maar ook op het Roemeense platteland, is veel daarvan te zien. Er zijn traditionele huizen (het houtwerk van Maramureș is beroemd), er zijn nog klederdrachten en prachtige tapijten, overal wordt nog volksmuziek gespeeld en er is nog een levendige aardewerkproductie. Het Muzeul Satului organiseert af en toe een markt van volkskunstproducten. In de week voor Pasen zijn er bijvoorbeeld altijd prachtig beschilderde eieren te koop. Op bijgaande afbeelding staan een aantal voorbeelden van traditionele aardewerken voorwerpen.

1. kruik uit Bihor
2. bord uit Maramureș
3. vaas uit Bucovina
4. bord uit omgeving Brașov
5. vaas uit omgeving Brașov
6. kruik uit Argeș
7. kruik uit Banat
8. bord uit Horezu
9. kruik uit Oltenia

Exerciții / Oefeningen

1. De werkwoorden a hotărî en a urî

Vertaal de volgende vormen:

1. hij haat	7. ik besluit
2. zij besluit	8. wij haten
3. wij besluiten	9. jij haat
4. jij besluit	10. jullie haten
5. u haat	11. jullie besluiten
6. zij haten	12. hij besluit

2. Supinul

Vul van de werkwoorden tussen haakjes de vorm in van het **supinum** en vertaal de zinnen in het Nederlands.

1. Exercițiul acesta este ușor (a face).
2. La Timișoara este mult (a vedea).
3. Mai avem două vederi (a scrie).
4. Mai am niște vin (a bea).
5. Cântecul acesta este greu (a cânta).
6. Mai ai ceva (a spune)?
7. Nu, nu mai am nimic (a zice).
8. Până la Cluj este mult (a merge).
9. Aveți o mașină (a închiria)?
10. Este scump (a sta) la hotelul acesta.

3. Supinul

Vertaal de volgende zinnen in het Roemeens en gebruik daarbij een vorm van het supinum.

1. Deze film is interessant om te bestuderen.
2. We kopen een nieuwe wasmachine.
3. Dit werk is moeilijk om te doen.
4. Waar is je fototoestel?
5. We hebben nog veel te betalen.
6. Ik heb niks te doen vandaag.
7. Dit boek is moeilijk om te schrijven.
8. Wat is er in die stad te zien?

4. Cât, atât, câtva

Vertaal de volgende zinnen.

1. Hoeveel boeken heeft hij gelezen?
2. Hij heeft zoveel boeken dat hij ze niet kan lezen.
3. Ook Mircea heeft enkele boeken.
4. Hoeveel vrienden komen er naar het feestje?
5. Ik heb er zoveel uitgenodigd dat ik niet genoeg stoelen heb.
6. Wij hebben enkele mooie excursies gemaakt.
7. Hoeveel bier heb je gedronken?
8. Ik heb zoveel bier gedronken dat ik niet meer kan autorijden.

5. Același

Vul de juiste vorm van **același** in.

1. Petru și Marieke studiază la (...) facultate.
2. Nouă ne plac (...) filme.
3. Avem (...) prieteni.
4. Voi beți produsele (...) mărci de bere (marcă = merk).
5. Citim cărțile (...) autor.
6. Avem cursuri cu (...) profesoară.

6. Cineva, ceva, undeva, cândva

Vul de juiste vorm in.

1. Vine (...) cu mine la mare?
2. Ai văzut (...) interesant?
3. L-am cunoscut (...) pe acest actor celebru.
4. Cartea mea trebuie să fie (...) dar n-o văd.
5. Vreau să-ți spun (...).
6. Ieri a venit (...) în vizită.
7. Petru a telefonat (...) dar nu știu cui.
8. Ai citit (...) poeziile lui Eminescu?
9. Cunosc (...) care a urcat pe Mount Everest.
10. Bistrița este (...) în România.

7. Adevărat sau fals?

1. Petru și Liliana studiază la aceeași facultate.
2. Liliana și Marieke sunt din aceeași țară.
3. Liliana nu vrea să vină la cumpărături cu Marieke.
4. Petru și Liliana stau în aceeași casă.
5. Tricourile cumpărate de Marieke sunt ieftine.
6. Marieke cumpără o rochie verde.
7. Sarmalele și mititeii sunt același lucru.
8. Olanda și România au aceeași capitală.

8. Vertaal in het Nederlands

Marieke vrea să cumpere îmbrăcăminte. Se gândește să cumpere o rochie de purtat vara sau o fustă și eventual niște sandale. Sunt la magazin atâtea lucruri încât nu știe ce să aleagă. Vede o bluză galbenă și o fustă roz. Dar preferă rochia de vară albastră de bumbac pe care i-o arată Liliana. Se duce la casă ca s-o plătească. Fiind obosite de la atâta mers prin oraș, prietenele se duc să bea o cafea și să mănânce o prăjitură.

9. Vertaal in het Roemeens

1. We willen naar de stad gaan om kleren te kopen.
2. We nemen de trolley om naar het centrum te gaan.
3. Terwijl we in de trolley zitten (a sta, ger.) kijken we naar de mensen op straat.
4. Er zijn zoveel winkels dat we niet weten waar naar toe te gaan.
5. We kiezen een grote winkel, waar we kleding en schoenen kunnen kopen.

6. Terwijl (În timp ce) mijn vriendin naar schoenen kijkt, kijk ik naar bloezen en overhemden.
7. Ik vraag me af of die witte bloes gewassen kan worden in de wasmachine.
8. De verkoopster zegt dat hij makkelijk te wassen is, dus ik besluit hem te kopen.
9. Na een half uur ontmoeten we elkaar bij dezelfde afdeling (raion).
10. We kopen allebei een rood met groene jurk.
11. Is er iemand bij de kassa? Ik zie niemand.

10. Reclame

Vertaal de volgende reclame voor een kledingzaak. Zoek onbekende woorden op in een woordenboek, maar probeer eerst te raden wat ze betekenen. Beschrijf vervolgens aan een klasgenoot je favoriete kledingstuk (favoriet = preferat).

IDM

blugi, pantaloni, cămăși, fuste, rochii, bluze - casual sau elegant cu posibilitatea de a cumpăra online sau direct din magazinele noastre produse de o înaltă calitate, care provin de la o serie de furnizori din România selectați numai pe criterii de calitate. Dintre furnizorii societății noastre fac parte: Georgia Design, Artista, Chantal, Euphoria, Xara, firme care sunt prezente în toate mall-urile din România și în alte magazine de prestigiu. Blugii sunt făcuți sub licență italienească de un producător din România cu materiale importate din Italia. Vă așteptăm comenzile online sau direct la magazinul nostru din cadrul complexului IDM.